

Контекстното обучение чрез проекти в професионалната подготовка на студенти

Веселина Иванова

Contextual training through project in professional students preparation: The object of the research is to Improvement of the quality and the effectiveness of the students training by stimulating the comprehension of the study value and practicability. The experiments is made with 52 students from Faculty of Education, Trakia University, Stara Zagora. Projects are make to activate the training. Each student chooses on his own a subject, a method of work, a description and a defence concerning one of the problems of Theoretical basis of the Physical Education. The criteria of the appraisal and the self-appraisal are the following; actuality, originality, scientific argumentation, practicability, presentation. Results: The contextual training by making projects optimizes the creativeness and the marks of the students.

Key words: Contextual Training, Project, Student, Active Education, Competences.

ВЪВЕДЕНИЕ

Парадигмата “контекстно обучение” се гради върху разбирането за връзката между наученото, новото знание, приложението им и тяхната ценност, лични ползи и приноси за другите, за обществото. “Контекстно е това учене, при което обучаемите прилагат своите академични знания и способности в различен контекст във и вън от учебното заведение, за да решат симулиран или реален проблем – сами или в група” [5]. Технологично, то се осъществява в предизвикани учебни ситуации чрез решаване на проблеми; учене във и чрез опита и неговите различни аспекти – културен, социален, физически, психически, професионален. Обучението, реализирано на базата на проекти, е едновременно и стар, и нов феномен в педагогическата теория и практика [2]. Редица автори открояват неговата все по-широка популярност в съвременното и изпълването му с ново съдържание, осигуряващо качествена подготовка на студентите за успешна реализация в различни променливи условия [1; 3; 4 и др.]. Предпоставка за това са не само увеличаващият се брой на учащите във висшите училища, тяхната разнородност по възраст, интереси и др., но и нарастващата необходимост от търсене и използване на нови и разнообразни педагогически технологии, ориентирани към личността и нейната мотивация и потребност от креативност, от стремеж за непрекъснато самоусъвършенстване.

За контекстно обучение чрез проекти е необходимо да се създадат условия, които да предизвикат интереса, активността, самодейността на изпълнителите. Продуктът на дейността – материален или идеален е нужно да има личностно и социално значение в ясноопределена връзка с професията, заниманията, средата и др.

Нашето виждане е, че теоретически и практически, контекстното обучение на студентите чрез създаване на проекти има много неизяснени страни и дава големи възможности за творчество.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Цел на проведеното изследване е да се подобри качеството и ефективността на обучението на студенти от специалност “Предучилищна и начална училищна педагогика” и “Начална училищна педагогика с чужд език” чрез създаване на проекти и стимулиране осмислянето на ценността и приложността на изучаваното.

Методика: Експериментът се провежда през календарната 2008 година с 52 студенти, от III^{-та} и IV^{-та} курс на Педагогически факултет при Тракийски университет в град Стара Загора. За активизиране на обучението се избират проекти. По един проблем от **Теоретични основи на физическото възпитание** всеки студент избира самостоятелна тема, начин на работа, описание, защита. Оценката и самооценката

са по критериите: актуалност, оригиналност, научна обоснованост, приложност, представяне.

Резултати: Избраният общ проблем “**Модели за здравна промоция при физическото възпитание и спорта от предучилищна възраст**” предизвиква голям интерес и активност при изработването на проектите от студентите. Създадените условия за самоизяви и за търсене приложната значимост на дейността им разкриват предпоставки за рефлексивност и съзнателност при професионалната подготовка и реализация.

10% от студентите се представят отлично. Те са с добро изпълнение на всичките пет критерия.

Много добре са оценени 40%, които имат по четири добре изпълнени критерия.

Добре са оценени 37%, а незадоволително - 13%, съответно с добре осъществени по три и по два от критериите за изработване на проектите.

Както е посочено на Таблица 1 (Приложение 1) най-висок е процентът на добре реализираните проекти с критериите за приложност - 30% и актуалност – 25%. Сравнително добре – 22% отразява представянето на проекта – оформяне, стил, структура, приложения, защита.

Приложение 1

Таблица 1

Критерии и оценки на проекти при контекстно обучение

ОЦЕНКИ	ОТЛИЧНО / 6 /	МНОГО ДОБРЕ / 5 /	ДОБРЕ / 4 /	НЕЗАДОВОЛИ- ТЕЛНО / 3 /	ОБЩО
КРИТЕРИИ НА ПРОЕКТИТЕ	Брой добре изпълнени критерии в проектите -				
	по 5	по 4	по 3	по 2	Брой/%
1. Актуалност	5	18	16	2	41 / 25
2. Оригиналност	5	15	1	-	21 / 12
3. Научна обоснованост	5	8	6	-	19 / 11
4. Приложност					
5. Представяне	5	21	19	7	52 / 30
(оформяне, структура, стил, защита)	5	16	13	4	38 / 22
Добре изпълнени критерии – общ брой:	25	78	55	13	171
Студенти:					
Брой	5	21	19	7	52
%	10	40	37	13	

Голяма част от проектите са в схема – структура за изработване на научна разработка, което придава яснота в изложението, (Приложение 2).

Направени са научни обосновки, анализи, изводи, препоръки за педагогическата практика.

12% от проектите имат оригинални идеи, ценни за оптимизиране на физическото и здравното образование на децата от предучилищна и начална училищна възраст.

Известни трудности студентите срещат при самооценяването на проектите, повлияни от моментни и субективни фактори.

Приложение 2

ПРИМЕРНА СХЕМА (СТРУКТУРА) НА УЧЕБНИЯ ПРОЕКТ

ОБЩА ЧАСТ

1. **Название** на учебното заведение, специалността
2. **Време (година)** на изпълнение
3. **Име** на изпълнителя
4. **Научна област** (Например ТМФВ)
5. **Проблем** (еднакъв, общ за всички)

СПЕЦИАЛНА ЧАСТ

/самостоятелно избрана, изпълнена и защитена от всеки студент/

№	ЧАСТИ	ОСОБЕНОСТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО – КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА И САМООЦЕНКА
1.	ТЕМА	Свързана с проблема
2.	ВЪВЕДЕНИЕ	Състояние и актуалност в литературата и в практиката, обосновка и значимост на темата.
3.	МЕТОДИКА	Адекватност, оригиналност, приложност.
4.	РЕЗУЛТАТИ	Извършена дейност, получени резултати, анализ на данни от собствени проучвания и др. сравнения, обобщения, критично и обосновано изложение с разкриване същността, ценността
5.	ИЗВОДИ	Научно обосновани и насочени към оптимизиране на практиката. Ползвана, цитирана.
6.	ЛИТЕРАТУРА	От собствената дейност, във връзка и за приложение в практиката.
7.	ПРИЛОЖЕНИЯ	

ИЗПЪЛНИЛ:

ПРОВЕРИЛ:

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Получените резултати убеждават, че свързването на теоретическата и практическата подготовка в областта на физическата култура чрез конкретна дейност по проект разкрива нейната значимост и насочва към самопознание и самоусъвършенстване. Експерименталната ни работа позволява да се направят следните изводи:

- ✓ Контекстното обучение чрез изработване на проекти с акцентирание върху актуални проблеми и със самостоятелно разкриване на решения, тяхната приложност и ценност оптимизира професионалната подготовка и отговорност на студентите.
- ✓ Предварително ясно поставените цели и критерии за учебен проект стимулира самоинициативността и творчеството, когато имат личностнозначим смисъл за изпълнителите.
- ✓ За активно ефективно обучение е добре съставянето на проект да се комбинира и с други активизиращи подходи, методи, средства.
- ✓ Изработването и защитата на проект ориентира в знанията, уменията, качествата на студентите и за тяхното развитие, но не са достатъчни за точното оценяване на цялостната им подготовка по учебната дисциплина.
- ✓ Самооценяването на собствените проекти има голям образователен и възпитателен ефект, когато се използва системно и в други разнообразни форми с рефлексия, самопознание, контекстно.

Контекстното обучение чрез изработване на проекти оптимизира мотивацията, креативността, успеваемостта на студентите.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Гюрова, В. Две управленски теории в помощ на мотивацията за учене на студентите. – Управление и организация на науката и висшето образование. 1998, 3/4.

[2] Пейчева, Р. Академията SCHOOLS ONLINE в България – програма за иновационни образователни стратегии в обучението на учители по информационни и комуникационни технологии. – Стратегии на образователната и научната политика, 2002, 3, 31.

[3] Терзиева, С. Съвременните образователни стратегии и тяхната ефективност в сферата на висшето образование. – Педагогика, 2002, 8

[4] LeBlauk, P. Project: teachers, training and technology. In: Journal of Information Technology in Teacher Education, 1996, Vol.5, 1/2.

[5] Sears, D. A. and Harsh, S. B. Contextual Teaching and Learning: An overview of the project. In: Teaching and learning; preparing teachers to enhance student success in and beyond school. Columbus, USA, 1998, 17.

За контакти:

Ст. преп. д-р Веселина Георгиева Иванова, Катедра “Предучилищна и начална училищна педагогика”, Педагогически факултет, Тракийски университет, гр. Стара Загора, тел.: 042-630 610, e-mail: v_chipeva@mf.uni-sz.bg

Докладът е рецензиран.